

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ЗАПОВЕД

№.....
PA-288

София,.....03.04.....2012 г.

На основание на чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията във връзка с чл. 10 и § 3 от Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси (приета с ПМС № 152 от 30.05.2011 г., обн. ДВ, бр. 43 от 7.6.2011 г.),

УТВЪРЖДАВАМ

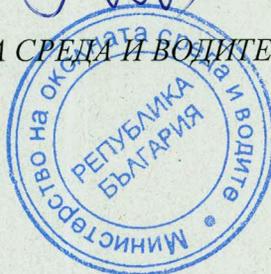
1. Формат за документиране на оценката на безопасността на съхранението на опасни химични вещества и смеси по чл. 9 от Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси;
2. Указания за извършване и документиране на оценката на безопасността на съхранението на опасни химични вещества и смеси.

Контролът по изпълнението на настоящата заповед възлагам на г-жа Евдокия Манева, заместник-министър на околната среда и водите.

Настоящата заповед и приложенията към нея да се публикуват на официалната интернет страница на министерството на околната среда и водите.

НОНА КАРАДЖОВА

МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

УТВЪРЖДАВАМ:
(Със Заповед № 92-288/)
МИНИСТЪР:
НОНА КАРАДЖОВА

**УКАЗАНИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ И ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ОЦЕНКА НА
БЕЗОПАСНОСТТА НА СЪХРАНЕНИЕТО НА ОПАСНИ ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА
И СМЕСИ**

I. Общи положения

Основната цел на **Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси (Наредбата)**, приета с ПМС № 152 от 30.05.2011 г. (Обн., ДВ, бр. 43/7.06.2011г.) е да се осигури адекватен контрол на риска за човешкото здраве и околната среда от съхранението на опасни химични вещества и смеси (опасни химикали), чрез въвеждане на общи изисквания към складовете и организацията за съвместно съхранение на опасни химикали и извършване на оценка на безопасността на съхранението на тези химикали. Наредбата не установява конкретни технически правила по отношение на съхранението на опасните химикали, а изисква осигуряване на пълна и достоверна информация за свойствата на съхраняваните химикали и идентифициране на опасните химикали с цел разделно съхранение на несъвместимите категории. Наредбата въвежда изисквания за обучение на персонала и общи изисквания по отношение на инфраструктурата, оборудването и начина на работа с опасни химикали, с цел безопасно съхранение на опасните химикали. Изпълнението на тези изисквания се удостоверява чрез извършване на оценка на безопасността на съхранението на опасните химикали (оценката) от отговорните за съхранението лица и документиране на всички стъпки от изпълнението на изискванията на Наредбата.

Изискванията за извършване и документиране на оценката и нейното съдържание се определят в Раздел IV от Наредбата. Оценката се документира от отговорните за съхранението лица въз основа на формат, утвърден от министъра на околната среда и водите. Допускат се отклонения от предписания формат, ако фирмата е изготвила, поддържа и съхранява еквивалентна по вид и обем информация, доказваща съответствие с изискванията на Наредбата. При констатирани несъответствия в резултат на преразглеждането и актуализацията на оценката, отговорните лица планират и предприемат съответните коригиращи действия, които осигуряват безопасно съхранение на опасните химикали.

II. Съдържание на оценката

Съгласно чл. 9, ал. 1 от Наредбата, оценката трябва да съдържа следните раздели:

1. Проверка на категориите на опасност на съхраняваните опасни химикали;
2. Проверка на съвместимостта на категориите/класовете на опасност на съхраняваните опасни химикали;
3. Проверка на съответствието с общите изисквания на чл. 6 от Наредбата;

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

4. Проверка на съответствието с други приложими нормативни актове и правила в областта на пожарната безопасност, опазването на околната среда и осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд;
5. Проверка на съответствието с изискванията за организация на съхранението по чл. 7 от Наредбата;
6. Проверка на съответствието с условията на съхранение на опасните химикали, посочени в информационните листове за безопасност (ИЛБ) и/или в информацията по чл. 5 от Наредбата.

III. Последователност на извършване и документиране на оценката

III.1. Проверка на категориите/класовете на опасност на съхраняваните опасни химикали

Проверката се извършва за всички химични вещества и смеси, класифицирани като опасни в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (CLP) (ОВ L 353 от 31.12.2008 г.) и/или Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси, приета с ПМС № 182 от 20.08.2010 г. (ДВ, бр. 68 от 2010 г.) и включва следните действия:

III.1.1. Инвентаризация на съхраняваните вещества и смеси

За да бъдат идентифицирани опасните химикали, е необходимо да се изготви инвентарен списък на всички съхранявани вещества и смеси. За целта следва да се използва наличната информация за доставените вещества и смеси и да се извършен оглед на съоръженията/помещенията за съхранение, с цел да се верифицира информацията. При наличие на информационна система, в която тези данни са поддържати и могат лесно да бъдат извлечени или при съхранение на голяма номенклатура химикали, което прави съставянето на подобен списък нецелесъобразно, се изготвя обобщена информация за съхраняваните химикали и се указват начините за съхраняване, поддържане и използване на подобна информация за целите на оценката. Пример за инвентарен списък е представен в таблицата към т. 1.0. на формата за документиране на оценката на безопасността на съхранението на опасни химикали.

III.1.2. Идентификация на опасните вещества/смеси

След съставянето на инвентарен списък, следва да се идентифицират наличните опасни вещества и смеси.

Веществата се идентифицират посредством следните идентификатори:

- ако веществото е включено в част 3 от приложение VI на Регламент (ЕО) № 1272/2008, наименование и идентификационни номера (CAS номер, индекс номер, ЕС номер), както са дадени в него.
- ако веществото не е включено в част 3 на приложение VI, но е включено в списъка за класификация и етикетиране, наименование и идентификационни номера (CAS номер, индекс номер, ЕС номер), както са дадени в него.
- ако веществото не е включено в част 3 от приложение VI и в списъка за класификация и етикетиране — CAS номерът, заедно с наименованието,

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

установено в номенклатурата на IUPAC или CAS номерът заедно с друго(и) международно(и) химично(и) наименование(я), ако е наличен, ЕС номер.

- ако CAS номерът не е наличен, наименованието, дадено в номенклатурата на IUPAC или друго(и) международно(и) химично(и) наименование(я), ако е наличен, ЕС номер.

За идентифицирането на опасните вещества и смеси и за определянето на тяхната класификация се използват получените от доставчиците информационни листове за безопасност. При възникнали съмнения относно класификацията на определен химикал, напр. при информационни листове за безопасност на един химикал от различни доставчици с противоречива информация относно опасностите или при липсващи информационни листове за безопасност, се използва списъка за класификация и етикетиране от базата данни от Европейската агенция по химикали (<http://echa.europa.eu/bg/information-on-chemicals/cl-inventory-database>). Следва да се има предвид, че вписванията в този списък, които не представляват хармонизирана класификация и етикетиране, са извършени въз основа на данни, получени от различни производители или вносителите и не са правно обвързващи, т.е. те могат да бъдат използвани за да се идентифицират опасни вещества в самостоятелен вид или в смеси, за чиито опасни свойства следва да се изиска по-подробна информация от доставчиците.

Идентификаторът на смес съдържа най-малко търговското име или нейното предназначение съгласно чл. 33, ал. 2, т. 1 от Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси.

III.1.3. Идентифициране на категориите/класовете на опасност

По отношение на веществата, до 1 юни 2015 г. се поддържа информацията относно класификацията по Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP) и по Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси, а по отношение на смесите - класификацията по Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси. След тази дата се поддържа информацията за CLP класификацията.

За осигуряване на безопасно съхранение се посочват предупрежденията за опасност и препоръките за безопасност съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP) и/или рисковите фрази и съвети за безопасност съгласно Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси. Описват се и опасностите на веществото или сместа, описани в т. 2.3. от Приложение II на Регламент REACH.

Когато оценката се извършва преди изграждането на склада за съхранение на опасни химикали и няма пълна яснота за вида и/или класификацията на веществата и/или смесите, които ще се съхраняват, се описват опасните характеристики на планираните за съхранение вещества или смеси (напр. запалима течност, газови бутилки, експлозивни и др.). Информацията следва да се актуализира веднага след като бъдат получени данни за идентичността и/или опасните характеристики на тези вещества/смеси.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Резултатите от проверката за опасните вещества се документират в таблицата към т. 1.1. от формата за документиране на оценката, а за опасните смеси - в таблицата към т. 1.2. Към оценката се прилага и списък на информационните листове за безопасност на съхраняваните опасни химикали. При наличието на голяма номенклатура съхранявани химикали, което прави съставянето на подобен списък нецелесъобразно, се изготвя обобщена информация за съхраняваните химикали и се указват начините за съхранение, поддържане и използване на тази информация за целите на оценката.

III.2. Проверка на съвместимостта на категориите/класовете на опасност на съхраняваните опасни химикали

Проверката на съвместимостта на категориите/класовете на опасност на съхраняваните опасни химикали се извършва с цел да се идентифицират веществата или смесите, класифицирани в поне една от категориите/класовете на опасност, описани в Приложението към Наредбата, които не могат да бъдат съхранявани съвместно. За определяне на категориите/класовете на опасност, описани в приложението, може да се използват и класовете на опасност, съгласно част 2 на Приложение А на Европейската спогодба за международен превоз на опасни товари по шосе (ADR).

Проверката на съвместимостта на съхранение се извършва за следните категории вещества:

Експлозивни - Вещества, смеси и изделия, класифицирани като експлозивни с рискови фрази R2 или R3 съгласно Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси и/или с предупреждения за опасност H200 до H205 съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008.

Запалими - Вещества и смеси, класифицирани като запалими с рискови фрази R10, R11 или R12 съгласно Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси и/или предупреждения за опасност H220 до H226, H228, H242 съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008.

Оксидиращи - Вещества и смеси, класифицирани като оксидиращи, включително пирофорни течности и органични пероксиди с рискови фрази R8 или R9 съгласно Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси и/или предупреждения за опасност H240 до H242, H250 до H252 и H270 до H272 съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008.

Токсични - Вещества и смеси, класифицирани като токсични с рискови фрази R23 до R28 или комбинациите от тях съгласно Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси и/или предупреждения за опасност H300, H301, H310, H311, H330 и H331 съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008.

Корозивно действащи вещества - Вещества и смеси, класифицирани като корозивни с рискови фрази R34 и R35 съгласно Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси и/или предупреждения за опасност H290 и H314 съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Аерозолни опаковки и втечнени или сгъстени газове в контейнери – нова категория на опасност, която е налична само в Регламент (ЕО) № 1272/2008 - предупреждения за опасност H222, H223, H280 и H281.

Веществата и смесите се вписват в таблицата към т. 2.1 на формата, като за всяка идентифицирана категория/клас на опасност се поставя „X” в съответната колона. В случай, че веществото или сместа са класифицирани в повече от една категория/клас на опасност, при определяне съвместимостта на категориите/класовете на опасност следва да се вземе под внимание всяка от категориите/класовете на опасност.

След идентифициране на веществата или смесите, класифицирани в поне една от категориите/класовете на опасност, описани в Приложението към Наредбата, се определят опасните химикали, които не могат да бъдат съхранявани съвместно въз основа на техните опасни свойства. За целта, идентифицираните по предишната точка вещества и смеси се групират по съвместимост чрез поставянето им в матрица за съвместимост на съхранението, дадено в таблицата към т. 2.2. на формата. В тази матрица с „X” са обозначени комбинациите от категории/класове на опасност, които не трябва да бъдат съхранявани съвместно поради несъвместимост на опасните им свойства. Това разделение се основава на прости правила, произтичащи от възможността за възникване или усилване на неблагоприятните ефекти в следствие на определени опасни свойства на съхраняваните химикали. Например, запалими вещества и смеси не трябва да бъдат съхранявани съвместно с аерозолни опаковки и втечнени или сгъстени газове в контейнери, тъй като при възникване на пожар и повишаване на температурата, вследствие на повишаването на налягането на аерозолните опаковки е възможно да се предизвика взрив.

В случай, че веществото или сместа са класифицирани в повече от една категория/клас на опасност, при определяне съвместимостта на категориите/класовете на опасност следва да се вземе под внимание всяка от категориите на опасност, като приоритет има тази категория, която представлява **основна опасност** съгласно т. 7 на Приложението към Наредбата. Приоритетът на опасностите е както следва: **експлозивно** → **оксидиращо** → **запалимо** → **токсично**. Поредният номер на съответния химикал от таблица 2.1 се посочва в клетката от таблицата, която допуска съвместно съхранение на тези категории химикали по редовете и колоните (в клетката липсва знак „X”).

III.3. Проверка на съответствието с общите изисквания на чл. 6 от Наредбата

За всяко от общите изисквания по чл. 6 от Наредбата, физическите и юридическите лица, които съхраняват опасни химикали, са длъжни да извършат проверка и да удостоверят съответствието с дадено изискване чрез позоваване на съответните технически, организационни и управленски мерки. Ако се констатира несъответствие, то се описва в колона № 3 на таблицата в т. 3 от формата за документиране на оценката по чл. 9, ал.1 от Наредбата. Ако дадено изискване е неприложимо, това се указва в колона № 3 на таблицата към т. 3 и доказателствата се описват (напр. ако предприятието не работи със силнотоксични, канцерогенни, мутагенни или токсични за репродукцията,

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

категории 1 и 2 вещества или не съхранява вещества с несъвместими категории за опасност). Минималният обем на информацията, необходима за доказване на съответствие с общите изисквания на чл. 6 от Наредбата, за съответните изисквания, е както следва:

Изискване № 1 - осигуряване на транспортна инфраструктура, която да отговаря на предвидените по вид и количества опасни химикали и на техниката, използвана за тяхното товарене и разтоварване.

Описват се начините на доставка по отношение на използвания транспорт и начините на товарене и разтоварване.

Проверява се адекватността на планираната/съществуващата транспортна инфраструктура по отношение на предвидените за съхранение количества химични вещества и смеси и техните категории/класове на опасност, начина на транспорт, предвидените технически средства за товарене и разтоварване, достъпността при аварийни ситуации. Заключениета се обосновават чрез карти и ситуационни планове на фирмата с нанесени транспортни връзки, вътрешни документи по организацията на транспорта, товаренето и разтоварването.

Посочват се документите, доказващи съответствието на използваната транспортна инфраструктура и съоръжения за товарене и разтоварване с приложимите нормативни/технически изисквания. Напр. при складове с взривоопасна атмосфера се използват средства за товарене и разтоварване (електрокари, мотокари, телфери и др.) със съответната степен на електрическа и пожарна защита.

Изискване № 2 - отделяне на складовете за опасни химикали от битови и производствени помещения и от складове за храни, лекарства, ветеринарни и козметични продукти.

Изпълнението на това изискване се осъществява чрез описание на местоположението на складовете за опасни химикали, битови и производствени помещения и складове за храни, лекарства, ветеринарни и козметични продукти и указване на разстоянието между тях. За целта се използват и при необходимост прилагат карти, чертежи и устройствени и технически планове и проекти или извадки от тях с означени складове за опасни химикали, битови и производствени помещения, складове за храни, лекарства, ветеринарни и козметични продукти.

Изискване № 3 - осигуряване на адекватна вентилация и осветление, съобразени с вида и количествата на опасните вещества и смеси, които се съхраняват.

Описва се осветлението в складовите помещения по отношение на безопасната работа с опасните вещества и смеси (при товарене, разтоварване, местене и др.) и техните свойства съгласно ИЛБ (напр. чувствителност или разграждане при експозиция на светлина и др.), осветеността на помещенията, вида на осветлението (естествено, луминесцентни лампи, халогенни лампи, и др.), ел. изолация и др. При необходимост се прилагат технически документи.

Описва се вентилацията в складовите помещения от гледна точка на свойствата на опасните химикали (летливост, миризма, разпрашаемост) и препоръчаните в ИЛБ мерки за контрол на експозицията. При необходимост се прилагат технически документи.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Изискване № 4 - осигуряване и поддържане в изправност на технически средства за контрол и поддържане на температурата в складовите помещения за вещества, които се съхраняват в рамките на определени температурни граници;

Описват се техническите средства за контрол и поддържане на температурата в складовите помещения по отношение на свойствата на опасните вещества и смеси (летливост, възпламеняемост и др.) и препоръчаните в ИЛБ мерки за контрол на риска. При необходимост се прилагат технически документи.

Изискване № 5 - инсталиране на пожароизвестителни и пожарогасителни системи съгласно приложимото законодателство в съответствие с пожароопасните и взривоопасните свойства на съхраняваните вещества и смеси;

Описват се пожарните категории на помещенията и/или съоръженията за съхранение и пожароизвестителните и пожарогасителни системи в складовите помещения. Анализира се съответствието с изискванията на съответното законодателство (Наредба № 13-1971 за строително технически правила и норми за осигуряване на правила при пожари или Наредба № 13-2377 за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите, издадени от министерство на вътрешните работи и министерство на регионалното развитие и благоустройството).

Изискване № 6 - Обособяване на отделни зони/участъци за съхранение на опасните вещества с несъвместими категории на опасност; Описват се наличните опасни химикали по отношение на несъвместими категории на опасност по т. 2. Описват се обособените зони за съхранение на тези вещества и смеси. Описват се разстоянията между зоните и начина на обособяване (стени, прегради, физическо отделяне).

Изискване № 7 - Предотвратяване изпускането на опасни химикали в почвите, водите и въздуха вследствие на разливи, разсипване или разпрашаване, включително чрез използване на съдове и/или съоръжения за съхранение, съобразени с опасните свойства на съхраняваните опасни химикали;

Описват се вида и местоположението на всички съоръжения за предотвратяване изпускането на опасни химикали в околната среда, като напр. събирателни вани, обваловки, филтри, съоръжения за улавяне на разсипвания и др.

Изискване № 8 - Осигуряване и поддържане на технически средства за улавяне на евентуални разливи, включително подходящи адсорбенти, които да гарантират пълното улавяне и последващото събиране и/или третиране на изтеклите вещества и смеси за складовете, в които се съхраняват течности;

Съставя се списък на опасните химикали, при чието съхранение може да има разливи и за всички идентифицирани случаи се описва наличието на подходящи средства за предотвратяването на възникване на разлив (събирателни вани, обваловки, изолация на складовите помещения) и за контрол на евентуални разливи (наличие на адсорбенти, подходящи за подобни течности).

Изискване № 9 - Ограничаване достъпа на външни лица до складове за опасни химикали;

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Описват се мерките, които са предприети, за да се гарантира, че външни лица нямат достъп до опасни химикали. Това включва технически мерки, като външни огради и други съоръжения за ограничаване на достъпа, наличие на камери за наблюдение, заключващи елементи на складовите помещения и организационни мерки като наличие на охрана на площадката, система за контрол на достъпа и др.

Изискване № 10 - Съхранение на веществата, класифицирани като силнотоксични или като канцерогенни, мутагенни или токсични за репродукцията, категории 1 и 2, в заключени помещения или шкафове, с достъп до тях само на оторизиран персонал.

Описват се веществата, класифицирани като силнотоксични или като канцерогенни, мутагенни или токсични за репродукцията, категории 1 и 2. За всяко от тях се описват лицата, които са оторизирани да работят с него и начина на контрол на достъпа, вкл. технически и организационни мерки.

III.4. Оценка на съответствието с изискванията за организацията за съхранението на опасни химикали

За всяко от изискванията за организацията за съхранението на опасни химикали, лицата, отговорни за съхранението са длъжни да извършат проверка и да удостоверят изпълнението на съответните организационни мерки. Това се доказва чрез изготвяне и изпълнение на вътрешни документи, напр. заповеди, инструкции, процедури, разпоредби и др. За дадено изискване може да съществуват един или няколко документа, регламентиращи прилагането му или един документ може да доказва изпълнението на повече от едно изискване. Може да бъдат изготвени вътрешни документи, чиято цел е се осигури съответствие с изискванията на чл. 7 от Наредбата и на други нормативни актове, имащи значение за безопасното съхранение на опасни химикали (напр. мерките за изпълнение на изискванията на глава седма на ЗООС относно предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и комплексните разрешителни; оценката по чл. 3, ал. 1 от Наредба № 1 от 29 октомври 2008 г. за вида на превантивните и оздравителните мерки в предвидените случаи от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети и за минималния размер на разходите за тяхното изпълнение; изискванията за съхранение на опасни химикали, свързани с осигуряване на пожарна и аварийна безопасност и на здравословни и безопасни условия на труд и др.). Няма специфични ограничения или изисквания към вида и формата на документа, от гледна точка на безопасното съхранение – определящо е съдържанието на документите и това дали те се прилагат на практика. Ако се констатира несъответствие, то се описва в колона № 3 на таблицата в т. 4 от формата за документирание на оценката. Минималният обем на информацията, необходима за доказване на съответствие с изискванията за организацията за съхранението на опасни химикали, за съответните изисквания, е както следва:

Изискване № 1 - Определяне на лица, отговорни за съхранението на опасните химични вещества и смеси, и лица, имащи право на достъп до складовете с опасни химикали.

Описват се вътрешни заповеди, разпоредби и инструкции за определяне на лица, отговорни за съхранението на опасните химикали и лица, имащи право

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

на достъп до складовете с опасни химикали. Тези документи следва да обхващат всички съхранявани опасни вещества и смеси.

Изискване № 2 - Разработване и прилагане на инструкции за безопасно съхранение на опасните химични вещества и смеси в съответствие с наличната информация за техните опасни свойства по чл. 4, т. 1 на Наредбата;

Описват се всички работни инструкции или процедури, които имат отношение към безопасното съхранение на опасните химикали.

Изискване № 3 - Разработване и прилагане на инструкции за осъществяване на собствен контрол по изпълнението на Изискване № 2;

Описват се всички вътрешни заповеди, разпоредби, процедури и инструкции, чрез които се осъществява контрол върху безопасността на съхранението на опасни химикали. Такива са напр. процедурите по одит на безопасността, разследване на инциденти и трудови злополуки, механизмите по превантивен и коригиращ мониторинг и др.

Изискване № 4 - Разработване и прилагане на инструкции и програми за обучение на лицата, отговорни за съхранението на опасните химични вещества и смеси, относно мерките за контрол на рисковете, свързани със съхранението им;

Описват се всички вътрешни заповеди, разпоредби, процедури и инструкции, чрез които се осъществява обучението на персонала по въпросите на безопасността и които имат отношение към безопасното съхранение на опасните химикали. Такива са напр. заповедите съгласно изискванията за пожарна безопасност съгласно Наредба № 13-2377 от 15 септември 2011 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите, дневниците от проведени инструктажи и обучения по безопасност, документите, разработени в изпълнение на изискванията на глава седма, раздел първи на ЗООС и др.

Изискване № 5 - Разработване и прилагане на инструкции за обезвреждане на отпадъци от опасни химикали, образувани при разлив и разпиляване, и на почви, абсорбенти и други материали, замърсени с отпадъци от опасни химикали, в съответствие със законодателството за управление на отпадъците;

Описват се всички вътрешни заповеди, разпоредби, процедури и инструкции, чрез които за всички опасни химикали, за които съществува опасност от разпиляване или разсипване, се описва начина на обезвреждане на образуваните отпадъци. В тези инструкции следва ясно да бъде описан вида на генерирания отпадък вследствие на разливи и разпиляване, както и условията на неговото събиране, временно съхранение и предаването му за обезвреждане, последователността на предприеманите действия, кои са отговорните за това лица и др. Тези документи не заменят изискванията на Закона за управление на отпадъците и съответните подзаконови нормативни актове, а определят процедурите по тяхното прилагане. При наличие на разрешение по чл. 37 от ЗУО или комплексно разрешително по чл. 117 от ЗООС, се описват условията по обезвреждане на генерираните отпадъци.

Изискване № 6 - Планиране и осъществяване на необходимите мерки за защита на работещите в обектите и прилежащите им площи при възникване на аварии в съответствие с изискванията на законодателството за защита при бедствия.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Описват се всички вътрешни заповеди, разпоредби, процедури и инструкции, чрез които се определят лицата, отговорни за прилагането на нормативните актове в областта на аварийното планиране и защитата при бедствия, както и документите, регламентиращи прилагането на тези изисквания.

III.5. Проверка на съответствието с условията на съхранение на опасните химични вещества и смеси, посочени в информационните листове за безопасност или в друга налична информация за опасните вещества и смеси

За всяко от опасните вещества и смеси се посочват условията на съхранение и несъвместимите опасни химикали, както са посочени в т. 7 от информационния лист за безопасност (под формата на ключови думи или изречения, напр. да се използва само в добре вентилирани помещения, да се съхранява на място, защитено от пряка слънчева светлина и др.), оценка дали съществуващите условия на съхранение съответстват на изискванията, както и техническа информация, доказваща съответствието (напр. при изискване за поддържане на определена температура следва да се представи информация за начините на отчитане и поддържане на температурата на съхранение, при информация за несъвместимост с определени химикали, следва да се представи информация за наличието на подобни вещества и мястото на тяхното съхранение и др.). Това се извършва за всички химикали, класифицирани като опасни. Ако се констатира несъответствие, то се описва в колона № 3 на таблицата в т. 5 от формата за документиране на оценката на безопасността на съхранението на опасни химикали.

При наличие на голям брой съхранявани химични вещества и смеси, което прави съставянето на подобна таблица нецелесъобразно, се представя обобщена информация относно опасните химикали със сходни условия за съхранение (напр. оксидиращи вещества, органични амини, силни киселини и основи и др.) и химикали, за които има специални условия на съхранение и/или несъвместими вещества и смеси. Описва се начинът на съхранение, поддържане и използване на тази информация за целите на оценката.

III.6. Идентифициране и оценка на съответствието с други приложими нормативни актове и правила в областта на пожарната безопасност, опазването на околната среда и осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд

III.6.1. Съставяне на списък на приложимите нормативни актове с обосновка за тяхната приложимост по отношение на съхранението на опасни химикали

За да може да бъде оценено съответствието на съхранението на опасните химични вещества и смеси с изискванията на приложимото законодателство, първо следва да се изготви списък с нормативни актове и да се обоснове тяхната приложимост за съхранението на химичните вещества и смеси. Основните области на законодателството, в които е вероятно да възникнат задължения относно безопасното съхранение на опасни химикали по отношение на човешкото здраве и околната среда са: опазването на околната

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

среда, осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд, управлението на химичните вещества и смеси, изискванията за пожарна безопасност и защитата при бедствия и аварийното планиране. В списъка се изяснява за кои вещества и смеси е налично изискване в дадения нормативен акт и какви са изискванията (напр. технически изисквания, организационни изисквания, изисквания за наличие на определен административен акт и др.).

В т. III.9. е представен неизчерпателен списък на основните нормативни актове, в които е възможно да са налични изисквания по отношение на безопасното съхранение на опасни химикали.

III.6.2. Оценка на съответствието с приложимите нормативни актове по отношение на съхранението на опасни химикали

За да бъде оценено съответствието с приложимите нормативни актове по отношение на съхранението на опасни химикали, се попълва таблицата от формата на оценката. Срещу всяко нормативно изискване се указва наличието на документи, доказващи съответствието (напр. при фирма, попадаща в обхвата на глава седма, раздел първи на ЗООС са налице изисквания за безопасно съхранение, а доказателството за съответствие е наличието на разрешително по чл. 104, ал. 1 от ЗООС, което е административния акт, доказващ съответствието със законовите изисквания). Ако се констатира несъответствие, то се описва в колона № 3 на таблицата в т. 6 от формата за документирание на оценката на безопасността на съхранението на опасни химикали и се посочват мерките за отстраняването му.

III.7. Дата на изготвяне на проверката и история на документа

Следва да бъде указана дата на първото изготвяне на оценката, а след това в таблицата с история на документа се попълват всички преразглеждания и редакции.

III.8. Планове за коригиращи мерки и постигане на съответствие

За действащи складове, при констатирани в резултат на оценката по чл. 9, ал. 1 от Наредбата несъответствия, следва да бъде изготвен план за коригиращи действия, който да гарантира постигането на съответствие в разумен срок от извършването на оценката. В този план се описват всички констатирани несъответствия по тт. 3-6 от оценката, идентифицираните коригиращи мерки, посочени в колони 5 или 6 от таблиците по тези точки, сроковете и отговорниците за тяхното осъществяване, датата на потвърждението на изпълнението и статута на мярката (приключила, в процес на изпълнение, не е стартирала). Документираните резултати от планираните коригиращи действия са нарезделна част от оценката за безопасността на съхранение.

За нови складове, съответствието с изискванията на тт. 1-4 следва да бъде проверено и осигурено преди изграждането на склада за съхранение на опасни вещества и смеси въз основа на инвестиционни проекти по чл. 139, ал. 1 от Закона за устройство на територията. Съответствието с изискванията на тт. 5 и 6 следва да бъде проверено и осигурено преди въвеждане в експлоатация на склада.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

При промяна на конструкцията на склада, на вида и количеството на съхраняваните опасни химични вещества и смеси или при въвеждане на нови технологии за съхранение, оценката следва да бъде преразгледана и при необходимост – актуализирана. При констатирани несъответствия се изготвя план и се предприемат коригиращи действия, които да осигурят безопасното съхранение на опасните химични вещества и смеси.

III.9. Списък на основните нормативни актове, в които е възможно да са налични изисквания по отношение на безопасното съхранение на опасни химикали

Опазване на околната среда

Закон за опазване на околната среда и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане

Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане

Здравословни и безопасни условия на труд

Кодекс на труда

Закон за здравословни и безопасни условия на труд и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане

Управление на химичните вещества и смеси

Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси

Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския Парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. за регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химични вещества

Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския Парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006

Закон за защита на растенията и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане

Пожарна и аварийна безопасност и защитата на населението

Закон за защита при бедствия и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане

Закон за министерството на вътрешните работи и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане

Правилник за прилагане на Закона за министерството на вътрешните работи

Закон за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите

Правилник за прилагане на Закона за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите

Други

Закон за устройство на територията (ЗУТ) и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане по отношение на строителни и технически правила и нормативи, издадени съгласно § 18, ал. 1 от ЗУТ и свързани със съхранение на опасни вещества и химикали